

زبان و اقتصاد

توان بالقوه اقتصادی چندزبانگی چیست؟

گابریل هوگان-برون

ترجمه وحیدرضا نعیمی

www.ketab.ir

www.ketab.ir

سرشناسه:

هوگن-برون گابریل، ۱۹۵۵-م.
Hogan-Brun, Gabriel, 1955-

عنوان و نام پدیدآور:

زبان و اقتصاد: توان بالقوه اقتصادی چندزبانگی چیست؟ / گابریل
هوگان-برون؛ ترجمه وحیدرضا نعیمی.

مشخصات نشر:

تهران: انتشارات دین اقتصاد، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری:

۱۶۹ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۴۹۷-۰۸۸-۴

وضعیت فهرست نویسی:

فیفا

یادداشت:

Linguanomics: what is the market potential of
multilingualism?, 2017

عنوان دیگر:

توان بالقوه اقتصادی چندزبانگی چیست؟

موضوع:

چندزبانگی -- جنبه‌های اقتصادی

موضوع:

Multilingualism -- Economic aspects

موضوع:

جامعه‌شناسی زبان

موضوع:

Sociolinguistics

موضوع:

زبان‌شناسی

موضوع:

Linguistics

موضوع:

مهارت‌های زبانی

موضوع:

Language arts

موضوع:

زبان‌آموزی

موضوع:

Language acquisition

شناسه افزوده:

نعیمی، وحیدرضا، ۱۳۴۶ - ، مترجم

رده بندی کنگره:

P115

رده بندی دیویی:

۳۰۶/۴۴۶

شماره کتابشناسی ملی:

۷۲۷۲۷۴۹

انتشارات دنیای اقتصاد

زبان و اقتصاد

توان بالقوه اقتصادی چندزبانگی چیست؟

گابریل هوگان-برون

وحید رضا نعیمی

حسن کریمزادہ

انوشه صادقی آزاد

مهدی کریمزاده

مریم فتاحی

علی سجودی

9YA-6.-F9Y-.AA-F

۵۰۰ نسخه

اول ۱۳۹۹

یو دیس

تمام حقوق چاپ و نشر، محفوظ و متعلق به ناشر است

ناشر:

تویستد:۵:

مترجم:

مدیر هنری:

مدیر تولید فنی:

طراح جلد:

صفحه آرا:

ناظر فنی:

شایک:

شمارگان:

نوٹ جاب:

چاپ:

©

سرآغاز

- ۷ افراد چندزبانه یا دست کم دوزبانه مورد نیاز است
- ۸ درباره چندزبانگی
- ۱۰ درباره این کتاب

فصل اول

- ۱۳ تجارت کردن در میان فرهنگ‌ها: گذشته و حال
- ۱۴ تجارت و حمل‌ونقل اولیه
- ۲۷ بازارها و ارتباط
- ۳۳ قلمرو، کارآفرینی، تولید
- ۳۸ تقاضا، عرضه، منابع

فصل دوم

- ۴۱ جنبه‌های اقتصادی زبان‌ها در روزگار حال
- ۴۳ حاسب‌گرایی و انتخاب‌های مربوط به زبان
- ۴۶ یک دیدگاه اقتصادی
- ۴۹ الگوی ری کردن برای چندزبانگی
- ۵۶ متوازن کردن انتخاب‌های مربوط به زبان
- ۵۸ اختیارات تنوع زبان

فصل سوم

- ۶۳ مدیریت چندزبانگی
- ۶۴ عبرت‌هایی از شکست
- ۶۹ برقراری ارتباط بین زبان‌ها
- ۸۴ سرمایه‌گذاری در منابع انسانی
- ۹۶ مهار منابع متحرک

فصل چهارم

- ۱۰۳ آیا یادگیری زبان دیگر ارزش آن را دارد؟
- ۱۰۵ مشوق‌های بازار
- ۱۱۰ باورهای زبانی
- ۱۱۸ زبان‌های منتخب
- ۱۲۶ چشم‌انداز اشتغال

فصل پنجم

- ۱۳۱ زبان‌ها در بازار
- ۱۳۲ رفتارهای چندزبانه در محل کار
- ۱۳۵ بازارهای خدمات زبانی
- ۱۴۱ صنعت تدریس زبان
- ۱۴۳ گردشگری میراث و زبان
- ۱۴۶ زبان‌های جدید، بازارهای جدید

- ۱۵۱ پس‌نگاشت
- ۱۵۳ یادداشت
- ۱۶۷ واژه‌نامه

www.ketab.ir

افراد چندزبانه یا دست‌کم دوزبانه مورد نیاز است

ممکن است به ادعاهایی از این دست برخورد کرده باشید که کمبود مهارت‌های زبان به اقتصاد زیان وارد می‌کند. اما حقایق کجاست؟ جمله پایین را در نظر بگیرید:

یک شرکت آمریکایی چهار شرکت انگلیسی و یک شرکت از هر شش شرکت آمریکایی به دلیل نبود مهارت‌های زبان و آگاهی فرهنگی در بیان کاری کار خود زیان می‌کنند. [۱]

شرکت‌هایی که بلندپروازی‌های بین‌المللی دارند به کارمندان چندزبانه نیازمند هستند تا کالاها و خدمات خود را بفروشند. بسیاری دیگری از سازمان‌ها نیز نیاز دارند در میان نیروی کارشان افرادی داشته باشند که دست‌کم یک زبان غیرمادری بدانند. این نیاز در راهبردهای استخدام امروز بازتاب یافته است. مثلاً، پلیس شهر لندن دنبال افراد دوزبانه است که بتوانند با مهاجران متنوع این شهر ارتباط برقرار کنند تا «به افزایش اطمینان، حل مشکلات و کنترل جرایم و پشتیبانی از قربانیان و شاهدان کمک کنند.» [۲] زبان‌های مورد نیاز در عربی و پنجابی تا یوروپا هستند.

پس از وضع شدن معیارهای دیگری برای واجد شرایط بودن در زمینه زبان به‌عنوان مهارتی مهم برای مأموران پلیس در ناحیه شهری لندن، باید بتوانید به یکی از ... ۲۵ زبان صحبت کنید تا واجد شرایط تقاضا دادن باشید ... اگر معیارهای لازم را نداشته

باشید، نخواهید توانست در این مقطع تقاضا بدهید. [۳]

در آن سوی اقیانوس اطلس، ارتش آمریکا نیازمند افرادی است که به زبان‌هایی که برای امنیت ملی آنان حیاتی است، مسلط باشند - در حال حاضر عربی، چینی، هندی، اندونزیایی، کره‌ای، فارسی، پرتغالی، روسی، سواهیلی، ترکی و اردو.

استحقاق برای دریافت پول از رهگذر تسلط بر زبان خارجی برای افسران و اعضای وظیفه‌ای منظور می‌شود که حقوق پایه دریافت می‌کنند و دبیر خدمات شخصی گواهی کرده است که به یک زبان یا لهجه خارجی مسلط هستند. [۴]

این همکاری‌ها راه‌های جدیدی ایجاد کرده است، مانند مورد دانشجویی در برنامه زبان روسی در دانشگاه ایالتی پورتلند که می‌گوید: «من دو رشته روسی و معماری می‌خوانم و قصد دارم از مهارت تخصصی‌ام در کار معماری برای سپاه مهندسان نیروی زمینی ارتش آمریکا استفاده کنم و در طرح‌هایی که برای کشورهای روسی زبان اجرا می‌شود، همکاری کنم.» [۵]

همان‌طور که این توصیف‌ها کوتاه نشان می‌دهد، برخی کارفرمایان برای مهارت‌های چندزبانه ارزش قائل هستند زیرا این مهارت‌ها از نظر اقتصادی سودمندند. اما در بخش دولتی، سر و سر داشتند. چندزبانگی اغلب به هزینه مربوط می‌شود. ممکن است محدودیت‌های مالی سبب شود که عدالت به راحتی اجرا نشود و تشخیص بیماری‌ها با دشواری همراه شود. برآورد نامساعد، شاید عدالت به درستی اجرا نشود و بیماری به درستی تشخیص داده نشود. هنگام در نظر گرفتن هزینه‌ها و فواید تنوع زبانی، این بعد اجتماعی بخشی از نتیجه کار را تشکیل می‌دهد. در اینجا نیز افراد چندزبانه نقش حیاتی ایفا می‌کنند.

درباره چندزبانگی

چندزبانگی معانی متفاوتی در مکان‌های متفاوت دارد. برآورد می‌شود که نیمی از جمعیت جهان دوزبانه یا چندزبانه است. امروز بین ۶۰۰۰ تا ۷۰۰۰ زبان در جهان وجود دارد که بین ۱۹۶ کشور پخش شده است. از این رو، در

بسیاری نقاط جهان، توانایی حرف زدن به چند زبان «عادی و چیز کاملاً پیش‌یافتاده‌ای» است و «واکنشی اثرگذار نسبت به نیازهای معمولی» [۶] در زندگی در صد قابل توجهی از مردم به شمار می‌رود. ممکن است از زبانی برای صحبت کردن با مقامات دولتی استفاده کنند، از زبانی دیگر در خانواده خود و شاید از زبان سوم برای خرید و فروش. شاید از زبان‌هایی که می‌دانند، به یک اندازه خوب استفاده نکنند، اما سعی خواهند کرد برای به دست آوردن آنچه به آن نیاز دارند، منظور خودشان را بفهمانند. در میان قلمروهایی که از نظر زبان غنی است، می‌توان از پاپوا گینه نو، نیجریه، هند و آفریقای جنوبی نام برد.

اصل چندزبانگی فقط ویژگی «ملتی رنگارنگ» نیست. در جهان غرب تا به حد زیادی همگن شده است، فرهنگ‌ها به میزان بی‌سابقه‌ای از رهگذر تحرک اجتماعی به هم می‌پیوندند. سفر هوایی ارزان باعث تشویق گردشگری در ابعاد وسیعی شده و مهاجرت برای برخی آسان‌تر شده است. به علاوه، اینترنت دروازه باز برای اطلاعات در سراسر جهان است. به طور مختصر، چندزبانگی در بسیاری از جوامع غربی، نقش بیشتری ایفا می‌کند. اما چندزبانگی همیشه وجود داشته است و احتمالاً هرچنان وجود خواهد داشت. همان‌گونه که خواهیم دید، پیشینیان ما از آن بهره گرفتند: اول برای کمک به بقا، سپس برای معامله پایاپای و پیشرفت کردن. سب‌وکار و رفتارهای زبانی آنان همواره هماهنگ بودند. با توجه به نیازهای فزاینده امروز به زبان، چالش فهمیدن و کشف کردن فواید اقتصادی و اجتماعی چندزبانگی است.

در حقیقت، لازم نیست خیلی دور نگاه کنیم. بسیاری از مدارس، سازمان‌ها و شهرها انواع مختلفی از چندزبانگی را نشان می‌دهند. برخی کشورها از جمله لوگزامبورگ و سوئیس، به طور رسمی از چندزبانگی پشتیبانی می‌شود. افزون بر این، اقتصاددانان حتی مطالعه کرده‌اند که دقیقاً شهروندان چقدر از صحبت کردن به بیش از یک زبان سود می‌برند. از آنجاکه معلوم شده است که چندزبانگی هم از نظر شخصی و هم ملی سودمند است، در هر دو کشور آن را به کار گرفته‌اند. اما این تصویر تماماً خوش‌بینانه نیست. چندزبانگی بیش از حد مقرون به صرفه نیست. نقطه بهینه‌ای وجود دارد که بین استفاده از فقط یک زبان و زبان‌های متعدد قرار دارد. به علاوه همان‌گونه که خواهیم

دید، شواهد روشنی وجود دارد که اگر چندزبانگی در چارچوب بزرگ‌تر فهم چندفرهنگی مدیریت نشود، ممکن است قراردادهای تجاری منعقد نشود و در بدترین حالت‌ها، جان افراد از دست برود. بنابراین، یادگیری زبانی دیگر از نظر اقتصادی معقول است و نهایتاً به یک اندازه به نفع افراد و جامعه خواهد بود. چندزبانگی اکنون در بخش اعظم اتحادیه اروپا رایج است و بچه‌ها از سن پایین، دو زبان (علاوه بر زبان خودشان) یاد می‌گیرند.

دوره این کتاب

اخبار بی بی سی ویلز (روز ۷ نوامبر ۲۰۱۴) گزارش کرد که «کارکنان فروشگاه‌های لیدل^۱ از تکلم به هر زبانی به‌غیر از انگلیسی در فروشگاه‌های آن در انگلیس منع شده‌اند - از جمله ویلزی». مسئولان فروشگاه گفتند هدف از این اقدام آن بود که همه کارکنان و مشتریان «احساس راحتی کنند» [۷] در پی فشارهای سیاسی مصرف‌کنندگان، این شرکت (فروشگاه زنجیره‌ای تخفیف‌دار که دفتر مرکزی آن در آلمان است) این سیاست را پس گرفت و گفت «داشتن چنین نیروی کار چندزبانه، دارایی بزرگی است» [۸]

این داستان پیام اصلی این کتاب را به‌طور مختصر بیسان می‌کند. پیام یادشده این است که زبان‌ها ارزش بازاری دارند و مهارت‌های زبانی را باید از جمله دارایی‌ها به‌شمار آورد. اما سودمندی زبان معمولاً به‌شمار متکلمان آن مربوط است.

به همین دلیل است که مدیران لیدل انگلیسی را در فروشگاه‌هایشان ارزشمندتر از ویلزی می‌دانستند. اما این تصمیم ممکن است به بهای از دست دادن وفاداری مشتریان ویلزی زبان آنها تمام شود. همان‌گونه که خواهیم دید، این سناریو در سطح بین‌المللی بازتاب دارد که شرکت‌ها باید انتخاب‌های خود را در ارتباط با زبان بین نیروهای کار بین‌المللی و بازار محلی متوازن کنند.

کتاب حاضر از این اعتقاد من برآمده است که جامعه می‌تواند از

تنوع زبانی بهره‌مند شود و بازتاب دیدگاه‌های من درباره تجارب زبانی و تحقیقات من درباره برنامه‌ریزی و امور سیاست‌گذاری زبانی در سراسر اتحادیه اروپاست. همواره انگیزه‌ام فهم این نکته بوده است که چندزبانگی بخشی از مسائل و تنش‌های گسترده‌تر اجتماعی سیاسی و اقتصادی ناشی از آن است. اینجا، حقایقی را مطرح می‌کنم تا خوانندگان خودشان درباره پیوندهای متقابل چندزبانگی و اقتصاد در روزگار جاری تصمیم بگیرند.